

UKRAINIAN LABOR NEWS

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

Газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень у вівторок, четвер і суботу.

Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, закорпоророване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українському Робітничому Домі, на розі вулиць Прічард і МакГрегор, у Вінніпегу, Мані.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor Pritchard Ave and McGregor St. Winnipeg, Man., Canada

Редакція за оголошень не відповідає.

КУТЕПОВЩИНА.

Паризька кутеповщина вже ось поверх два місяці не зходить із шпальт газет по цілому світі. Ми про неї подавали лише в новинках, а в статтях її не висюювали. Тимчасом через неї мало не прийшло до зривання дипломатичних зносин між Францією і Радянським Союзом, вона мало що не стала тим, чим стало вбивство австрійського наслідника в Сараєво в 1914 році.

Що ж таке Кутеповщина? Коли злох керівник російської білогвардійщини на міжнародних капіталістичних з'їздах, доводивши Микола Миколайович Романов, його місце займав генерал бувшої царської армії Кутепов. Столицею білогвардійщини є Париж. Одного дня генерала Кутепова не стало. Пропає з Парижу без висті. Протирадянська паризька преса, а за нею й закордонна почала трубитись, що генерала Кутепова украї радянські "чекісти". "Чекісти", по версії тій преси, мали вмисно прийти до Парижа і украї Кутепова. Одні писали, що його замкнуто в будинку радянської амбасаді в Парижі, другі — що його тихцем вивезено автомобілем, чи караблем, чи кат зна чим до Радянського Союзу і т. ин.

Фантазіям, брехням, вигадкам протирадянської преси не було кінця. Про Кутепова писали, що Кутеповим шукали, про нього пишуть і за ним шукають ще й до нині, але нічого не можуть знати. Бо й шукають за ним там і так, щоб його не знайти.

Московська "Правда" з 26. лютого з приводу цього пише: "Розшуки білого генерала, що злетів на крильцях еполетів, зайшли в безвихідь. Паризька поліція допитала 600 душ. Подішній автомобіль об'їхав Францію вздовж і впоперек. Допитували портье, коршмарів, білогвардійський актив, капітанів пароплавів, перевізників, шоферів таксі. Свідчення були такі розбіжні, що бульварні аматори сенсацій реготалися, а поліційні слідчі мало не плакали. "Очевидці викрадення", як пише "Евр", плутали колір неіснуючого автомобіля: сірий, рожевий, синій, в горошинки, в цяточки. Орган паризьких вислідувачів "Ліберте", що раніше зухвало заявляв, ніби генерала вивезло ДПУ до радянського повпредства, перейшов тепер до "принципової" лайки на адресу СРСР.

Наклепи на СРСР та радянське повпредство у зв'язку з кутеповською легендою і дає тягнувшись брудним хвостом по сторінках газети. Безглузда і нездарність нових поліційних зв'язок призвели до того, що поліцію вже взяли на сміх паризькі бульварні газети. Уже тепер частина паризьких газет з'являє провокаційну "техніку" протирадянської поліційної затії. В газетах запитують: "Чому це поліція, не маючи ні яких слідчих даних, одразу пристала на версію білогвардійського листа про "причетність ДПУ"; чому поліція не пошкарпала тим, що Кутепов, перед тим, як "зникнути", здав справи іншому генералові; чому поліція не перевірила грошевих справ Кутепова, що забрав перед тим, як втекти, свої вклади з банку; чому поліція провадила слідство з цілком прозорою тенденцією виплатити "повпредство", "Москву", "радянські пароплави" тощо. Шукали сліду автомобіля, що їхали на схід, обстежували перебування у французькому порту осіб із радянських пароплавів, шукали слідів на північному вокзалі і зовсім не пробували шукати на півдні й на заході. Чому поліція затерла "англійський слід", що веде до дверей "Інтелдженс Сервіс"?

Кутеповщина зазнала приголомшливого краху, — пише "Правда". — Це визнають і праві газети, і навіть "Ліберте", що рає на собі волосся. Але вже центральний орган паризьких кокоток "Фігаро" пише: "Якщо участь білогвардійців у справі Кутепова не доказано, то в справах індо-китайських їхня участь незаперечна. В Індо-Китаї діє рука Москви".

"Французькі колонізатори, — пише "Правда", — грабують і мордують нещасний ананіський народ, обдираючи індо-китайське селянство непосильними податками і даруючи йому дуже сумнівну честь французького підданства. Вони чудово розуміють, що спричинилося до індо-китайських подій, але вони шукають обудних причинок, щоб знову цюквати СРСР".

Італійська газета, що виходить в Римі, "Тепере" з приводу цілої історії Кутеповщини в редакційній статті під заголовком "Таємниця одної таємниці", пише:

"Ми цілком ігноруємо кутеповську історію з трьох причин: поперше, — в паризьких джунглях щомісяця зникають кілька осіб; подруге — ми хочемо протидіяти французькій самозакоханості, завдяки якій факт із паризької хроніки претворився на світову подію, і потретє, — ми не хочемо плематися в хвості французьких "друзів". Діючи разом усіми законними й незаконними способами, Франція, а певніше французька буржуазія, хоче одержати від Радянського Союзу ті гроші, що вона їх позичила царській Росії. Тому Франція користується з усякої нагоди, щоб розгорнути скажену кампанію. Франція знаходить півміліона франків на премію, знаходить гроші на організацію мітингів, знаходить людей, що готові підставити свої сплини під удари паризьких поліцаїв заради генерала Кутепова. Коли росіяни сплять хоч половину, хоч восьму частину царського боргу, то витрати окупляються. Нам, італійцям, немає рації допомагати в цьому французам, бо одержавши

від Рад гроші, Франція підсилить своє озброєння". Також "фільософія"! Визнаючи, що французька буржуазія із зайвої ворожечі проти Радянського Союзу роздула паризьку хроніку до міжнародної події, а все це тільки тому, що радянська влада не хоче сплатити французькій буржуазії царських довгів, газета пише, що італійці не повинні допомагати Франції, бо коли б вона дістала в радянської влади гроші, то витратить їх на озброєння проти Італії. А коли б так не оті гроші, тоді б Італія також допомагала французькій буржуазії роздувати котловину.

І яких тільки варіантів не придумує буржуазія, щоб троюдити людей проти Радянського Союзу. На якого дідька здав-ся, якийсь там царський, напів зтрупілий царський генерал радянській владі, щоб аж його викрадали в Парижі? Радянська влада ще й інші може подарувати французькій столиці клькя чи кількянцять тисяч отого буржуазного сміття, що не виїхало закордон та дотинає в радянській країні, як непотрібний мотлох.

А то ще якісь бувші керівники "допомогової місії" папиримського, що мали десь там комусь помагати в Радянському Союзі в 1922-23 році кажуть, що аж 6,000 єпископів та попів "замунили" більшовики за релігійні переконання. На кострах, кажуть, папиди, до кінських хвостів привязували, щось подібне, як це робили папські інквізитори в Еспанії та Італії в часах середовища.

А канадійські жовтооблакітні шмагті такі всіміліти "новинки" передрукуюють, смакують, обливають і підносять своїм читачам, щоб тільки доказати, які то "більшовики звіри". А читач, прочитавши, питає: чому саме більшовики привязували попів до коничих хвостів? Може привязували до сідла, може до шин? Бо до хвоста навіть небезпечно. Може шпурок спованитися з хвоста, або може нездоровий подина коневі хвоста відорвати й тим спаскудити коня — а в тих роках коні в СРСР дуже високо цінилася."

Чи не брешуть часом папські єпископи? Ой брешуть! Так саме брешуть, як бреше паризька а за нею й світова буржуазія преса про викрадення більшовиками Кутепова. І брехням тим не вірять ті, що пишуть і ті, що передрукують, але це ж одиничий їхній засіб, щоб настроїти темних, несвідомих, головню віруючих людей проти Радянського Союзу. Але чим більше і чим потаніше вони брешуть, тим менше їм люди вірять.

ПРОВАЛ ЛОНДОНСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ПЯТИ ДЕРЖАВ.

Зараз вже й буржуазна преса визнає, що дитина, яка народилася від сватання між МакДоналдом і Гувером, лондонська конференція обмеження зброєнь на воді пльох держава — цілковито провальною. Після кількох-місячних штабам, їжкам, їхнім сестрам, і цілим родинам, пакуватися й збиратися в дорогу. До якої згоди не прийшло, бо й не могло прийти. Правда, всю вину звалоють на Францію й Італію, але це тільки щоб у шкваловитій невдачі наїти "козла отпущения". Щось говорили ще про можливу згоду трох держав, Англії, Злучених Держав і Японії. Але й на цю надію не перестали вже говорити. В понижій статті ми наводимо деякі причини цих незгод на лондонській конференції, яка немилуче закінчилась тим самим, що закінчилися всі численні попередні "конференції розробряки" — повним провалом.

На цій конференції в справі "зменшення морських зброєнь", Франція висунула таку вимогу: до 1936 р. дозволити Франції довести загальний тоннаж її флоту до 724,000 тон. Це — значить, що за 6 років Франція має добувати судна місткістю 360,000 тон, тобто збільшити свою флоту вдвоє. Ці вимоги випливають із прагнень французького імперіалізму зайняти третє місце у світовому концерті буржуазних держав. Зважаючи на те, що війна між Англією та Америкою є немумна, французькі імперіалісти хочуть дійти такого стану, який забезпечив би їм головну ролу в цій війні.

Готуючись до війни, і американська і англійська буржуазія, природно, зацікавлені в тому, щоб перетягти на свій бік Францію. Якщо Франція опиниться підчас війни серед ворогів Англії, то така комбінація задалегідь визначила б поразку британського імперіалізму. Французька підводна флоту легко може заблокувати англійські порти й перетяти найважливіші шляхи сполучення Англії з її колоніями. Лінійні кораблі відтягнуть чимало сил англійської флоту, і це допоможе американській флоту завдати рішучої поразки Англії. Ось чому зокрема американська делегація в Лондоні так пооблажало ставиться до власних своїх заяв про те, що підводна флоту є "недозволено". Американська буржуазія сподівається, що їй пощастить у майбутній війні проти Англії мати Францію на своєму боці.

Маючи на увазі, що можлива й така комбінація сил, англійська дипломатія вслабо намагається позбавити Францію змоги збільшити вдвоє свою флоту, особливо, що фран-

цузька підводна флоту перевищила б тоді англійську підводну флоту щось на 80 відсотків. Крім того, Англія, примушена погодитися на американську вимогу зменшити темп військово-морського озброєння, не може пристати на те, щоб Франція використала цей час на подвоєння своєї флоту. Коли б лондонська конференція погодилась на французькі вимоги й вимоги Злучених Держав, то 1936 року морські держави мали б ось скільки великих крейсерів: Злучені Держави — 18, Англія — 15, Японія — 10 чи 12, Франція — 10, Італія — 10 (за принципом рівності з французькою флоту). Англія отже, опинилася б у надзвичайно невигідному становищі. Демонструючи ці числа, англійський уряд доводить Злученим Державам, що Англія не може погодитися приняти військово-морське озброєння. Американці, власне, вже добилися свого, бо англійці пристали на їхню вимогу щодо паритету (рівності), а це реально означає, що англійський імперіалізм мусів зректися гегемонії на морях. Водночас американська дипломатія повинна зважати й на можливість такої комбінації, коли в майбутній війні Франція за відповідну компенсацію опиниться в лавах англійської коаліції. Це спонукає американців трохі стримуватися в потураних надмірних вимогах французького імперіалізму.

Висунувши в Лондоні програму збільшити вдвоє французьку флоту, Тардіє пояснив, що Франція "завсім не думає про війну ні з Англією, ні із Злученими Державами", але він нічого не сказав про Італію. Цим Тардіє підкреслив, які найближчі цілі ставить собі французький імперіалізм у ба-сейні Середземного моря. Крім

того, Тардіє гостро відкинув вимогу Італії дати їй право будувати флоту рівню з французькою. Цілком зрозуміло, що італійці, не маючи фінансових ресурсів, яких вистачило б, щоб змагатися з Францією в морському озброєнні, цілком підтримують Англію, що допомагається обмежити апетити французького імперіалізму. Далі, англійці добре розуміють, що така велика перевага французької флоту над італійською оберне Середземне море — цей ключ до африканських, близько-східних колоній Англії і до Індії — у внутрішнє французьке море. Зв'язок Англії з колоніями, а відтак і стабільсть її влади над ними тоді цілком залежали б від Франції. Виходячи саме з таких міркувань, англійський імперіалізм і виступає гостро проти французьких вимог, викладених у декларації Тардіє.

ЩО ТАКЕ ФАШІЗМ?

Вже з яких вісім років ми зустрічаємо часто-густо слово — фашизм і розуміємо під ним яву диктатуру буржуазії. Та багато з поміж нас не знає як слід походження фашизму, його безпосередніх причин та його батьківщини. Звичайно протиставимо його парламентаризмові, тобто системі управління державою "вибраними усім народом" послами.

В суті річи рішення між цими двома системами невеличка. Коли в парламентарній державі пани обдурюють селянство й робітників, що він, мовляв, має право вибирати в парламент свого представника, який боротимся за його права, — то в державі фашистській ставить буржуазія справу яснше: ми пануємо й ніхто в наше панування вмішуватися не буде, інакше — мотуз або куля.

Може хтось спитати чому воно так, адже ж і за панування парламенту жилося панам несогріше? Справа ось яка: система парламентарна була вигідна для буржуазії так довго, як довго вона могла зайтикувати невдоволене селянство й робітництво, як довго вона чи гриміти чи силою могла мати в парламенті більшість і таким чином встановлювати закони, що служили її інтересам. Іншими словами пани були демократичні доки злидарів не мали сили сказати свого слова. Коли ж широкі трудящі маси відчули свою силу й набрали клясової свідомості, положення буржуазії стало загрозливе. Перед нею звилосся марево захоплення влади селянами і робітниками: Оттоді то парламент "некежився" і пани почали боротьбу проти тієї установи, бо в ній трудящі могли здобути більшість і частинно захопити

владу в свої руки. Ця боротьба далася панам тим легше, що увесь державний апарат (скарб, військо, поліція, преса), був у їхніх руках і одної гарної днини вони або розганяли парламент або обмежували його права до той міри, що він тратив усюке значіння. Тоді звичайно виробляв зпоміж буржуазії якась вишнчаша постать і вона вогнем і мечем втихомиряе трудящі маси.

Властивий фашизм народився в Італії, де після світової війни робітничка почали захоплювати фабрики а селяни поміщицькі землі. Ціла країна знаходилась напередодні, суспільної революції, а король пакував вже своє шмаття. Приходило до збройних сутичок, у яких працюючі давали не одного пропучання панам та їх прихвостням. На жаль, не було між трудящими єдності, було між ними багато таких, що вірили ще в добру волю буржуазії та пішли за провідниками, що їх пани купили. Цю обставину використала буржуазія, напружила всі свої сили, кинула гриміти і створила під проводом Беніто Муссоліні фашистську партію, що її завданням було згноби ти сицню визвольний рух трудящих та завести своє необмежене панування, буржуазну диктатуру.

За Італією пішли й деякі інші країни, встановили в себе диктатуру. Діялось і діється це в тих країнах, де пануючим класам не вистарчає вже брехня і обман, але де мусить уже огнем і мечем давити революційні настрої трудящих мас.

"ЗА" Й "ПРОТИ" В БЕРЛІНІ.

Перед будинком центрального органу німецької соціал-демократії "Форвертс" на Лінденштрассе ввесь час збираються то більші, то менші гуртки людей. Але що принадує їх, що збуджує цей загальний інтерес? Це одразу стає ясно кожному: велику вітрину, а також шибки в дверях цілком потрошено... Приміщення справляє тепер кумедне вражіння. Улітку воно, може й не впадало б в око. Але тепер, коли температура ще не така, щоб можна було працювати на повітрі, приміщення з відчиненими вікнами та дверима справляє вражіння сенсаційне. Видко, що ті, хто працює там у середній, незадоволені з того, що збирається натовп. Біля входу вартують кілька шудманів (поляцаїв), які досить суворим тоном і не шкідуючи загроз наказують розійтися.

— Що трапилось? — Адже бачите? — Еге ж. Але хто це народив? Хто потрошав шибки? — Москва... — Москва?! — Московські агенти... — Комуністи... — Смішно. То ж були робітнички. Вони бо не хотіли більше терпіти огидних наклепів та нечуваного цюквання Радянського Союзу у "Форвертс".

— Розходьтесь, а то вас арештують. — Поліцаї беруться "очиняти" вулицю. Між ними та юрбою зчиняються гострі сутички. Але за чверть години знов повторюється та сама сцена.

В одному кіно на Ноллендорфштрассе показують радянську фільму Лейзенштайна "Генеральна лінія" під назвою "Боротьба за землю".

Перед початком самої фільму показують звичайну тяжневу кіно-хроніку. У ній немає нічого особливого. Одна по одній проходять маловажні події. А проте раптом зчиняється наче ураган. На екрані з'являється Муссоліні, що приймає парад фашистських загонів. Берлінські "гакенкройслер" (фашисти), що сидять у рідних частинах салі, задалегідь умовившись, починають галасувати: "Слава"... Натомість багато робітників починають вигукувати: "Гіф"... — Слава Муссоліні... — Геть убійника робітників! — Хай живе фашизм... — Смерть фашизмові!

Вражіння таке, наче скоро справа дійде до загальної бійки. Але тим часом Муссоліні вже давно зник з екрану, і його заступили кілька лебедів,

що мирно плавають на річці. Бо замість кіно-хроніки тепер уже показують "картини природи", і люди заспокоюються.

Проте незабаром виявляється, що перша буря була тільки за сигнал до довгої завірюхи, бо лише тепер починають демонструвати фільму "Боротьба за землю". Фільма викликає в глядачів, залежно від їхніх переконань, палку прихильність або ворожість.

Фільма спершу показує неможливі сцени в їхній тяжкій боротьбі. З одного боку, бідний селянин, якому бракує всіх засобів виробництва, з другого — куркуль, що має своє майно й почуває себе владарем над сільською біднотою. Зі злиднів сільської бідноти повстають перші заходи до колективізації, підтримувані систематично й цілеспрямованою роботою партії. Ім стає на перешкоді певна недовіра та саботажна робота попів.

Робітничі глядачі в салі втають колективізацію жвакими прихильними вигуками. Ім б'ються серця, вони стежать за кожним кроком новоутвореної комуні, радіють із кожного успіху й чекають, зативши дух, дальшої сцени. Ворожа сторона на дотмість бігає кожну невдачу. Акти саботажу та руйнування від куркулів, труднощі, що їх утворюють колективізація бюрократи, — все це є проміжні наді для присутніх у салі фашистів. Вони хапаються за це, мов той, що потопав, за соломинку. Люди забувають, що сидять у кіні, на екрані проходять німі картини. Ім здається, що вони прийшли на жваві, палкі політичні збори. У салі лунають вигуки й контрвигуки, що заглушують оркестру. І що більше розгортається фільм, то глибоче розумують глядачі ці події, то більше запал присутніх мас.

Колективізація перемагає. Величезне захоплення обіймає сотні глядачів. Вони раптом встають та співають "Інтернаціонала". Ворожа сторона відповдає фашистськими піснями. Підійосьте кулаки, ріжні речі летять по салі, а після закінчення фільму там протистоять один одному готові до боротьби два світи, представники двох клас.

Особливо критичним стає становище, коли публіка покидає салю. Тут вже зчиняються колотені й бійки. Тільки тоді виявляється найзаметніше й найхарактерніше для теперішніх стосунків у Берліні.

Перед будинком кіно розташувалися дві сотні поліцаїв зі своїми автомобілями. Поліція провокує, брутально атакує робітників гумовими кийками. Маси чинять опір, і годинами триває колотення та сутички.

Берлін. Л. Вайс.

ПАРЛЯМЕНТАРНА СВОБОДА СЛОВА.

Посол д-р Західний видав книжечку своїх б соймових промов. Хоч ті промови входять до протоколу вже сценарувані й пообрізувані маршалком союму, цензура що книжечку сконфіскувала. Посол звернувся до маршалка союму Дашинського з запитом, чи він хоче взяти в оборону права союму. Гей запит і відповід маршалка польськї газети використали на те, щоб зажадати ще більшого обмеження прав посла в польському союмі. Газета "АБЦ" пише:

"Західний у своїх заявах схилився до Радянського Союзу, бо він, як можна так сказати, представник націоналістичного українського комунізму. До чого зайшов, досить згадати, що в своєму часі вивів в рівновазі й маршалка Дашинського, котрий при оплесках цілого союму спротивився такому названню, як Західний Україна". "АБЦ" жадає, щобі послы Західного взагалі не дозволити промовляти в союмі.

— Смерть фашизмові!